

Kristinestads Fiskmarknad

Kristiinankaupungin Kalamarkkinat

17-18.8.2012

Fre/pe 10:00-17:00 • Lö/la 9:00-15:00

Kom och ta för dig av hälsosam närmät,
lär känna fiskare och förädlare,
skaffa också fiskegrejer.

Tule ostamaan terveellistä lähiruokaa ja
tutustumaan kalastajiin ja jalostajiin.
Samalla voit hankkia kalavehkeitä.

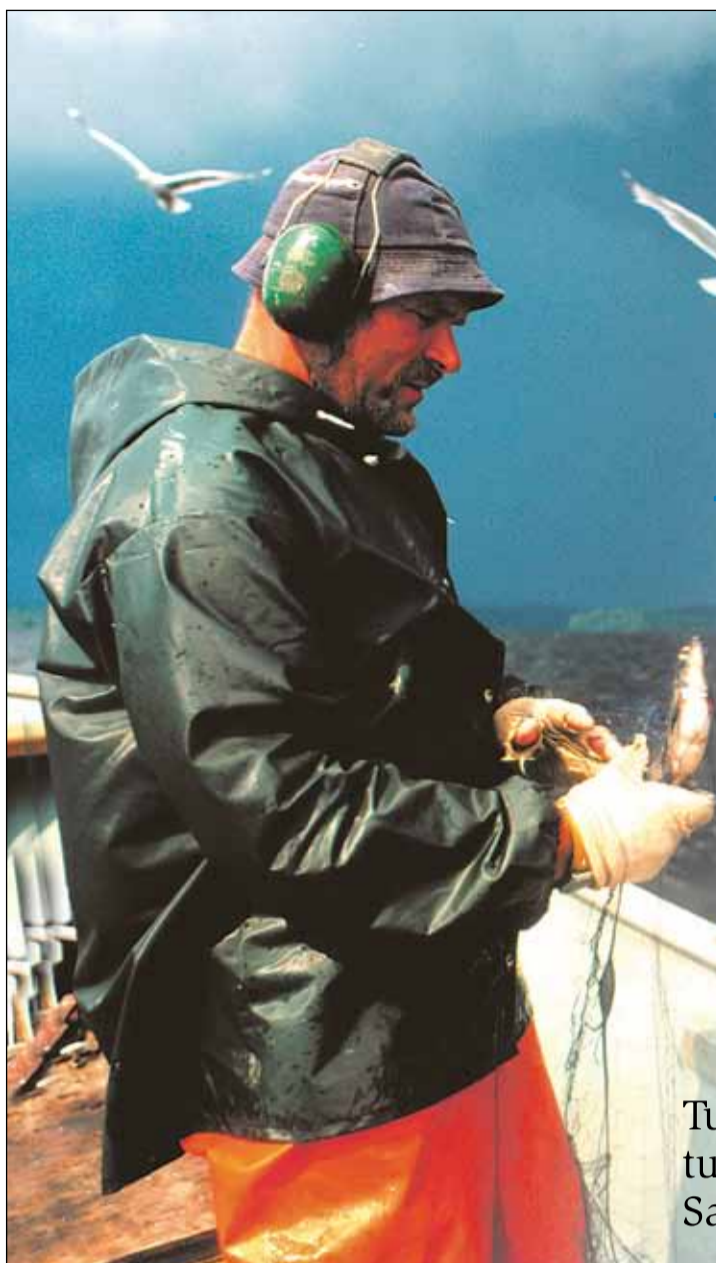

Foto: Pro Kala ry

Boka försäljningsplats till Fiskmarknaden genom att ringa 040 7088030.

Varaa myyntipaikka Kalamarkkinoille soittamalla 040 7088030.

Dags för Fiskmarknad!

njuta Olle Haavistos bildserie "Strömmingens väg från havet till matbordet". Där visas också Tarja Boströms bildserie, tagen under Kristinestads Fiskmarknad 2010.

Kom och handla, kom och sälj: Fisk, fiskprodukter, havets, insjöarnas och årnas läckerheter! Kom och handla och kom och sälj grönsaker, bär, svamp och andra natur- och närproducerade produkter, som till exempel bröd. Låt Kristinestads Fiskmarknad alltmer bli en marknad för råvaror till Slow Food köket!

Gärna skulle någon få ställa upp med fisksoppa! Ta kontakt!

Handarbeten, stickat och sytt finns också med och mycket annat!

Stekhällplattor kan avnjutas och Café DUX serverar läckerheter. Den som är intresserad av bilder och vetenskap om hur Strömmingsstaden Kristinestad tidigare har fungerat kan sätta sig i DUX auditoriet och av-

Den, som vill ha mer information och kunskap om att filea fisk (benfritt) får det igen i år av den fenomenala mästaren Silvo Tuomela! Kom och lär, kom och beundra kunskapen och skickligheten!

Konsten att grilla lärs ut av Raymond Wesander.

Tack riktas till alla samarbetsparter och till alla annonsörer. Utan Er skulle denna tidning inte utkomma och i och med det skulle också Kristinestads Fiskmarknad "torra" in.

I fjol presenterades speciellt de Sydösterbottniska grönsakerna genom artikeln om Närpes Grönsaker. I år presenterar tidningen Kristinestads guld, potatisen. Det gör vi genom en artikel om företagarna i familjen Öström. Det är ju så, att fisken behöver sällskap av potatis och grönsaker för att bli

det läckra, det riktigt närproducerade, den riktiga Slow Food -anrättningen.

Vi ses på Kristinestads Fiskmarknad

Per-Elof Boström
arrangör

PS. Kom ihåg att reservera plats till DEN NATIONELLA SURSTRÖMMINGS-PREMIÄREN 18.8.2012 kl. 19:00. Ring 062225611 eller 0400668788.

Silvo Tuomela lär dig fiskrensning och -filering.
Silvo Tuomela opettaa perkaamaan ja fileoimaan.

Taas on Kalamarkkinoiden aika!

Tule tekemään ostoksia, tule myymään: kalaa, kalatuotteita, vesien herkkuja. Tule ostamaan ja tule myymään vihanneksia, marjoja, sieniä ja muita luonnon ja lähi-seudun tuotteita.

Kehitetään Kalamarkkinoita enemmän SLOW FOOD keittiöiden markkinoiksi!

Joku saisi mielellään järjestää kalakeittotarjoilun! Ottakaa yhteyttä!

Käsitöitä, neule- ja ompelutuotteita on myös tarjolla sekä paljon muuta.

Muurikkaohukaisia voi nauttia ja Café DUX tarjoilee herkkuja. Joka on kiinnostunut kuvista ja tiedosta, miten Silakka-kaupunki Kristiinankaupunki on toiminut, voi istuutua DUXin auditorioon ja oppia Olle Haaviston kuvasarjasta "Silakan tie merestä ruokapöytään". Siellä näytetään myös Tarja Boströmin kuvasarja Kristiinankaupungin Kalamarkkinoilta vuodelta 2010.

Joka haluaa lisätä tietoa ja taitoa sikafileerataan saa sitä myös tänä vuonna ilmiömäiseltä mestarilta Silvo Tuomelalta! Tule ja opi, ihaile tietoa ja näppäryyttä!

Grillauksen taitoja opettaa Raymond Wesander.

Kiitos kaikille yhteistyökumppaneille ja kaikille ilmoittajille. Ilman Teitä tämä lehti ei ilmestyisi ja sitä myötä "kuivuisivat" myös Kristiinankaupungin Kalamarkkinat.

Viime vuonna lehdessä esiteltiin suupohjalaiset vihannekset Närpiön Vihannes Osuuskunnan artikkelin myötä. Tänä vuonna lehti esittelee Kristiinankaupungin kullan - perunan - Öströmin yrittäjäperheen kautta. Niinhän se on, että kala tarvitsee seurakseen perunaa ja vihanneksia, jotta siitä tulisi herkullinen, aito lähituote, oikea SLOW FOOD -ruokalaji.

Nähdään Kristiinankaupungin Kalamarkkinoilla!

Per-Elof Boström
järjestäjä

PS. Muista varata paikka HAPANSILAKKA-ILTAAN 18.8.2012 klo. 19:00. Soita 062225611 tai 0400668788.

Öströmin Perunatuote jalostaa

Foto: OBS/Tarja Boström

Kristiinankaupungin Pakankylässä sijaitsevan jalostuslaitoksen palkkalistalla on 20 henkilöä. Tämän lisäksi on alihankkijoita. Kaikkiaan yrityksen työllistävä vaikutus käsittää yli sata henkilöä, sillä kuljetusyhtiö Öström Pro Trans Oy työllistää 15 henkilöä ja perunoiden sopimusviljelijöitä on noin 40. Jalostuslaitos tarvitsee tuotantoonsa vuodessa 20 miljoonaa kiloa perunaa, jolloin valmist tuotteita saadaan 10 miljoonaa kiloa. Jotta edellä oleviin tuotantomääriin on päästy, on tarvittu ideoita, rohkeutta, laatua, toimintavarmuutta, joustavuutta ja tehokkuutta sekä ennen kaikkea yhteen hiileen puhaltamista. Perunatuotteen liikevaihto on nyt 6,5 miljoonaa euroa ja kuljetusliikkeen kaksi miljoonaa euroa.

Toimitusjohtaja Tauno Öström aloitti työuransa kuorma-auton kuljettajana. Hän ajoi perunoita ja tomaatteja tukkukauppiaille Helsinkiin ja matkoilla tuli juteltua kaikenlaisia. Tultiin tutuiksi monien tukkureiden kanssa. Vähitellen heräsi ajatus ”jospa toimittaisiin omia perunoita tukkukauppiaille.” Tuolloin omaa peltoalaa oli 7 hehtaaria, josta perunalla ”peräti” 2 hehtaaria.

Öströmin Perunatuote aloitti toimintansa perunakrosettien valmistuksella vuonna 1991. Tauno Öström oli kuullut jossain vaiheessa perunankuorimakoneen prototyyppistä, ja hän hankki sellaisen. Hän teki samoihin aikoihin suullisen sopimuksen, jonka mukaan hän toimittaa viikoittain 500 kiloa kuorittua perunaa yhdelle tukulle. Seurauksena oli perunakrosettien tuotannon lopettaminen ja keskittyminen kuorittuun perunaan vuonna 1995.

Öströmin Perunatuote muutti yhtiömuotonsa osakeyhtiöksi vuonna 2000, jolloin alkoi myös yrityksen nopea kasvu. Sen toiminta onkin muuttunut alkuajoista melkoisesti. Yritys on kehittynyt maatalousvetoisesta perheyrittäjästä elintarviketeollisuudessa toimivaksi organisaatioksi. Painopis-

Sami, Tauno, Tomi ja Sirpa Öström firman omaleimaisen rekka-auton edessä.

te on nykyään yhä enemmän lopputuotteessa, josta halutaan tehdä mahdollisimman helppokäyttöinen, korkealaatuinen ja kustannustehokas.

Omat vastualueet

Monissa perheyrittäyksissä on pulmana jatkavan löytymisen, kun vanhemmat haluavat luopua toiminnasta. Tästä ei ole huolta Öströmeillä, sillä Tauno ja Sirpa Öströmin pojilla, Samilla ja Tomilla, on jo omat vastualueensa. Toimitusjohtajan tehtävien ohella Tauno Öström vastaa raaka-aineen hankinnasta.

Sanotaan, että miehen takana on aina nainen, ja Sirpa Öström vastaakin kuorittujen perunoiden tuotannosta, suunnittelusta ja laadusta. Sami Öström-

in kontolla on hallinto ja talous sekä esikeitetyt tuotteet.

Sami on koulutukseltaan tuotantotalouden diplomi-insinööri. Hän sanoo välillä hoitavansa myös työnjohtajan tehtäviä ja on toisinaan työntekijänäkin.

Tomi Öström vastaa huollosta ja teknisestä hankinnasta sekä toimii kuljetuspuolen toimitusjohtajana. Kuljetuksista vastaa 11 kuorma-autoa, joista osa ajaa Perunatuotteen ajoja ja osa taas muiden asiakkaiden tuotteita. Ohjenuorana on hyvä yhteistyö yrityksen ja asiakkaiden kesken. Tomi sanoo sisäistäneensä tehtävänsä työn kautta. Hän sanoo ostaneensa vuosia sitten maatilan, koska sanoo aina pitäneensä maataloustöistä. Tomi opiskeli työn ohella maatalousyrit-

täjän tutkinnon Ilmajoella. Oppia ikä kaikki, ja niin Tomikin sanoo kasvaneensa tehtäviinsä kokemuksen kautta ja on iloinen siitä, että yritys on menestynyt.

Luotettava raaka-aine

Saadakseen vuositason 20 miljoonaa kiloa raaka-perunaa, tarvitaan hyvää yhteistyötä tuottajien kanssa. Öströmit tekevät jatkuvaa yhteistyötä viljelijöiden kanssa kehittämään lopputuotetta. Yhteistyötä tehdään mm. lajikevalinnoissa, viljelytekniikassa, varastoinnissa ja kuljetuksessa. Puolella sadalla sopimusviljelijällä on peruna-ala 600 hehtaarin paikkeilla. Tuottajien keskittymä on Suupohjassa, Turun seudulla sekä pohjoisessa

Tyrnävällä ja Himangalla.

”Asiakkaat esittävät vaatimuksia lopputuotteen ominaisuuksista. Öströmin Perunatuote analysoi nämä tarpeet ja ohjaa viljelijöitä tuottamaan tarpeet täyttävää perunaa. Käymme avointa keskustelua koko ajan tuottajien kanssa. Lokakuun loppuun mennessä tuottajat ilmoittavat pääsevätkö he tuotannossa sovittuihin määriin. Mikäli syntyy vajea, niin vaje hankitaan vapailta markkinoilta ja niiltä sopimusviljelijöiltä, joilla on mahdollisuus toimittaa enemmän kuin on varsinaisessa sopimuksessa sovittu.” Tauno Öström korostaakin luotamuksen tärkeyttä.

Investoinnit vauhdittavat

Tuotteet jakaantuvat tasan kahteen sektoriin eli kuorittuihin perunoihin ja pidemmälle jalostettuihin esikeitetyihin perunoihin. Kuoritut perunat menevät pääasiassa tukkuliikkeille ja suurkeittiloille. Esikeitetyistä suurin osa menee salaatteihin ja erilaisiin valmisruokiin. Mainittakoon, että lastenruokiin menee miljoona kiloa. Markkina-alueena on koko Suomi, suurimpien kaupunkien ollessa päämarkkina-alueita.

Sami ja Tomi ynnäävät, että viimeisten viiden vuoden aikana on investointeihin käytetty 8 miljoonaa euroa. Joka vuosi investoidaan jotain uutta. Sami pitää nappiajoitukseksi esikeittolinjan rakentamista 2008, ja toinen esikeittolinja valmistui viime vuonna. Parhailaan rakennetaan 1500 neliön perunavarasto ja 1000 neliön suuruista laatikkokatosta.

Öströmin Perunatuotteella jätevesiteknikka on alan ehdotonta huipputa. Jätevesipuhdistamo rakennettiin 2008, kun perunoiden keittäminen aloitettiin. Nytemmin puhdistamo on jo laajennettu. Jätevesipuhdistamo puhdistaa kaikki tehtaalla syntyvät jätevedet. Käsittelykapasiteetti on 65 kuutiota jätevettä vuorokaudessa. Eniten jätevettä

syntyy laitteiden pesussa, jota hoitaa pelkästään kolme työntekijää. Yritys panostaa erityisen paljon myös hukkalämmön hyödyntämiseen sekä prosessin energiatehokkuuteen. Kuorinnasta syntyvä perunarehu menee eläinrehuksi. Perunajätettä voitaisiin käyttää myös energiaksi, jos löytyisi sopiva tapa sitä käsitellä.

Laadukkaasti

Öströmit toteavat, että asiakkaan kokemus kokonaislaatu koostuu kolmesta peruspilarista, tuotteiden ja toiminnan laadusta sekä jatkuvasta kehittämisestä. Tuotteiden laadun ylläpitäminen tarkoittaa aina tuoreutta, tasaista laatua, alan korkeinta hygieniää, aukotonta kylmäketjua, automatisoitua laadunvarmistusta, asiakasrätälöityjä tuotteita ja raaka-aineen hankintaa. Toiminnan laadussa korostetaan mm. nopeaa ja joustavaa logistiikkaa, toimitusvarmuutta, pitkiä asiakassuhteita, joustavuutta, ammattitaitoista henkilökuntaa ja kustannustehokkuutta. Jatkuvalle kehittämiselle haetaan uusia tuotteita, toimintatapojen ja järjestelmien kehitystä sekä investointeja uusiin prosesseihin.

Kiitosta yrittämisestä

Öströmien neuvotteluhuoneen yhdellä seinällä olevat valokuvat kertovat yrityksen kehittymisestä. Toisella seinällä on rivi kunniakirjoja. Kristiinan Vuoden Yrittäjä-palkinnon Öströmin Perunatuote Oy sai 2004. Suomen Vahvimmat -titteli on yritykselle myönnetty vuodesta 2007 joka vuosi huomionosoituksena siitä, että mm. taloudellinen asema on pysynyt terveenä. Konttorissa on joukko pokaaleja ja pyttyjä, joita on saatu kuljetusyhtiön osallistuttua kuorma-autonäyttelyyn Alahärmässä. Tomi toteaa palkintojen tulleen siististä, yhtenäisestä kuljetuskalustosta. Hän sanookin, että elokuussa osallistutaan jälleen kisoihin.

Kalevi Haavisto

Jo tuhansia merimetsoja Kristiinan edustalla

Manipuloitu arkistokuva

Merimetsokanta lisääntyy ja aiheuttaa vahinkoa kalastajille. Ympäristö likaantuu, saariston alkupeiräinen, *endeeminen*, lintukanta joutuu väistymään tulokaslajin vyöryssä alueellemme.

Kristiinankaupungin merialueella on arvioitu olevan ajankohdasta riippuen runsaat 4000 merimetsoa. (Esimerkkihavainnot Siipyyn lintutornilta tältä vuodelta: 24.7. 6100 yksilöä 5 t 15 minuutissa ja 27.7. 8000 merimetsoa 7 tunnissa 30 minuutissa. Lähde: <http://www.saunalahti.fi/retki/linnut/index.html>).

Kasvava merimetsokanta on ollut huolenaiheena jo monta vuotta, mutta ponnistelut asian korjaamiseksi tasapainoisempaan tilaan eivät ole tuottaneet tulosta.

Kristiinankaupungin-Isojoen kalastusalue on tuonut asian esille mm. hakemalla lupaa Ely-keskukselta merimetsokannan vähentämiseksi esimerkiksi metsästämisellä.

Vuonna 2011 saatiin lupa 25 linnun ampumiseen. Lupa-alueeksi määriteltiin viranomaisten toimesta pieni karikko Lapväärin jokisuulla ja Ädgrundin (Haahkaluoto) saaren alue Kristiinan edustalla. Metsästyssuurojen antamien tietojen mukaan lupa-alue oli kokonaisuuden kannalta väärin määritelty.

Lintujen pelottelu ja alueelta häätäminen ei ole oikea keino ongelman poistamiseksi. Jos yritetään häätää lintuja yhdeltä alueelta siirtyy ongelma toisaalle, mutta se on edelleen olemassa, joten sellainen toiminta ei tuota tulosta.

Lupaa haettu nyt 250 - 300 merimetson pyynnille

Kuluvalle vuodelle on kalastusalue hakenut lupaa 250-300 linnun metsästämiseen. Lupa-alueeksi on haettu koko Kristiinankaupungin merialuetta Siipyystä Närpiön rajalle. Pyyntistä huolehtisivat normaalin metsästyksen puitteissa alueen metsästyssuorat kukin omilla metsästysalueillaan.

Lupaa on haettu viideksi vuodeksi ja lisäksi on haettu lupaa muihin merimetsokannan lisääntymisen säätelyä koskeviin toimenpiteisiin kuten pesinnän häiritsemiseen.

Lopulta olisi päästävä siihen, että merimetsot kuuluisi metsästäväiden vesilintujen luetteloon ja metsästyks tapahtuisi normaalina pyyntiaikana ja metsästyssuurojen toimesta.

Tilanne karkaamassa käsistä

Kalastusalueen mielestä toimiin merimetsokannan vähentämiseksi on ryhdyttävä ennen kuin tilanne riistyy käsistä kokonaan.

Tulisi myös katsoa kokonaisuutta Pohjanmaan rannikolla ja luoda järjestelmä, jolla toimia. Kalastuksen ja kalastuselinkeinon niin ammatillisen kuin perinteisen kotitarvekalastuksen tielle on kasattu jo muutenkin ylipääsemättömiä esteitä, lisää ei tarvita. Juhlapuheissa esitetään kyllä, että kotimaista kalaa tulisi saada myyntiin nykyistä enemmän.

Nykyisellään lienee tilanne se, että kotimaista kalaa myydään 7-8 prosenttia kokonaiskulutuksesta ja valtaosa tulee siis ulkomailta. Tilanteen korjaaminen vaatisi tietenkin muun lisäksi sitä, että kalastaminen olisi kannattavaa ja ylipäänsä mahdollista.

Miksi ihmisten mielipidettä ei kuunnella ?

Kristiinankaupungin alueella kalastuskunnat, kalastusjärjestöt, metsästyssuorat, jakokunnat ja rantojen asukkaat ovat ilmaisseet varsin selkeästi kantansa asiassa ja tahtovat että viranomaiset ryhtyvät tarvittaviin toimiin merimetsokantojen vähentämiseksi. Olisi kummallista jos alueen asukkaiden ympäristö, elinkeinojen harjoittaminen ja viihtyvyys ihmisen kannalta olisivat niitä joiden tulisi väistyä, että merimetsokanta saisi rauhassa lisääntyä ja aiheuttaa vahinkoa.

Tutkittua tietoa on olemassa

Lupamenettelyssä on vaadittu selvitetäväksi mitä vahinkoa merimetsot aiheuttavat.

On todettava, että jos Suomesta ei asiaa koskevaa tutkimusaineistoa löydy niin sitä löytyy muista pohjoismaista. Allekirjoittanut on ollut mukana asiaa koskevassa Pohjanmaan Liiton järjestämässä merimetsoseminaarissa Vaasassa. Siellä kävi ilmi mm. Ruotsin kalastusta hoitavien tutkijoiden yksiselitteinen näkemys siitä, että merimetsokantoihin tulee puuttua - ja ajoissa - jotta lintujen aiheuttamat vahingot kalastolle ja ympäristölle voitaisiin minimoida. Tuossa tilaisuudessa olivat läsnä alueen Ely-keskuksen edustajat ja myös Suomen ympäristökeskuksessa asiaa käsitteleviä henkilöitä.

Paavo Rantala
kalastusmestari,
Kristiinankaupungin -
Isojoen kalastusalueen
isännöitsijä

KIRJAUUTUUS

"Kansalaisveljeyden salaliitto"

Kristiinankaupunkilaisen Paavo Salon kirjan teeman on, pitääkö aina pommeja pudota Suomen kansan niskaan, ennenkuin ymmärretään kansalaisveljeyden ja solidaarisuuden merkitys.

"Salaliitto" liittyy taas sodanaikaiseen salaiseen VIA-järjestöön. Kirjassa esitetty sodanaikainen salainen aineisto on ennen julkaisematonta. Vähemmän sotaista on kertomus närpiöläisestä "rauhanapostoli" Edvin Stenwallista sekä solidaarisuuden asianajajasta ja katulähettiläs Arvid von Martensista, joka toimi mm. Kristiinankaupungissa.

Kirjaa on saatavissa Kristiinan kirjakaupasta, sekä Luckaneista ja sitä välittävät kirjakaupat kautta Suomen. Kuvitettu, 194 sivua.

Absurd "naturvård"

Dagens naturvård har helt råkat hamna på villospår. Och detta på grund av vissa självutnämnda förståsigpåare, teoretiker utan förankring i verkligheten med praktisk erfarenhet av hur livet fungerar för den vanliga människan.

Vi kan tänka på dessa förnuftsvidriga förbud mot jakt på sälar, skarvar, vargar och björnar. Vi kan ge följe med en fiskare en tidig morgon och tillsammans med honom bevittna hur sälarna kalasat på han fångst och se hans förtvivlan då hans förhoppning om en hyfsad bärning från havet så brutalt slagits i spillror. Det är halvt uppåt fiskar och söndrade nät som slår sönder hans förväntade inkomst.

Under "fisketuren" får vi se tidigare grönskande holmar och skär som på grund av skarvarnas härjande blivit nedsmetade med fågelskit och därav förvissnade träd och buskar. Ingen uppmuntrande syn. Det är ofattbart att s.k. naturvårdare och myndigheter inte ser allt detta och agerar därefter. Man har helt enkelt ingen blick för verkligheten. Fiskarbefolkningen är verkligen en yrkesgrupp som behandlas styvmoderligt av våra beslutsfattare. Hets mot folkgrupp?

När får vi t.ex. höra att man fattat ett partidagsbeslut om att arbeta för fri säljakt och fri jakt på skarvar. Det tycks ju gå lätt att fatta beslut om att ge vissa minoriteter rättigheter som ju i praktiken endast gäller samlvsnadsformer, men att ge en annan minoritet rätt att utöva sitt yrke och skaffa sig livsuppehälle verkar att var hopplöst. Diskriminering.

Varför skall vargar och björnar fritt få ströva omkring i bebodda trakter? Vem har nytta av dessa djur? Skaffa bort dem från bebyggelsen och låt dem vara i de djupa skogarna. Deras överlevnad är inte hotad. Hur trevligt är det för en same som får se sin renhjord på kort tid decimeras med flera tiotal.

Man talar om att vargen är ofarlig. Om vargar som vant sig vid människor i en djurpark kan attackera och döda en människa, då vet vi hur det slutar om en ensam person möter en vild vargflock ute i naturen.

Det är hög tid för naturfanatikerna att vakna upp och se verkligheten som den ter sig för den befolkning som skall leva av naturens hävdor och vistas ute, utan rädsla, i skog och mark. Tag bort skyddsglapparna och se den förstörelse som de skyddade djuren åstadkommer. Människorna har i alla tider haft rätt att skydda liv och egendom. Ge dem åter denna rätt. Den som skall leva av naturen har alltid vetat hur detta skall hanteras.

Folke Gull

Fiskmarknaden kulminerar i
Surströmmingspremiären
Kalamarkkinat huipentuvat
Hapansilakkajuhliin

lördagen den 18.8 kl. 19.00
i Kilens Fisksalteri i Sideby

la 18.8. klo 19.00 Kiilin Suolaamossa Siipyssä

Program med efterföljande dans
till dragspelstener av Bo Lund
Ohjelmaa ja tanssit
Bo Lundin haitarinoiton säestyksellä

Obs! Bordsreservering - Huom! Pöytävaraukset
tel/puh 06-22 25611 eller/tai 0400 668788

Kilens Hembygdsgränd i Sideby / Kiilin Kotiseutumuseo Siipyssä
Kilvågen 90 Kiilinte, Sideby 64490 Siipyy
☎ 06-2225611 info@kilen.fi www.kilen.fi

O

Osaava-ohjelma

Programmet Kunnig

Mikä OSAAVA-ohjelma on?

Osaava-ohjelma on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama määräaikainen, valtakunnallinen opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittämisohjelma. Ohjelman

tavoitteena on aktivoida kouluja ja oppilaitoksia sekä vapaan sivistystyön organisaatiota kehittämään oman henkilöstönsä osaamista. Keskeisellä sijalla ohjelmassa on parantaa koko opetustoimen hen-

kilöstön osaamista sekä ylläpitää harvoin täydennyskoulutukseen osallistuvien henkilöiden uudistumiskykyä. Ohjelmalla tuetaan paikallisesti ja alueellisesti osaamisen kehittämisessä tarvittavien raken-

teiden, suunnitelmien ja toimintamallien luomista. Laatuksiteristön käyttöönotto sekä joustavien täydennyskoulutusmuotojen ja -mallien kehittäminen on ohjelmassa keskeisellä sijalla.

OSAAVA K³ syksyn ohjelma Karijoki, Kaskinen ja Kristiinankaupunki, päivitetty 9.7.2012

Pvm	Klo	Paikka	Teema	Osanottajat
To 16.8	15-18	Kantakaupungin koulu	"Yhteistä Hyvää" -päivä: tarjolla Kahvakuula, Liitokiekko, Vesijumppa, Taiji (Tai Chi)	Kohderyhmä: Kaikki opetustoimessa työskentelevät Innoittajat: Kim Hautaviita, Seppo Nieminen, Kirsi Wahlroos, Maarika Rosenback, Elisabeth Rantschukoff
Pe 7.9	9.30-16	Raatihuone, Krs	CREA AVI	Kohderyhmä: Osaamisen kehittäjät Innoittajat: Liisukka Oksa, Riitta El-Nemr, Ulf Grindgårds, Reino Sandelin
La 8.9	9-17	Kulttuuritalo DUX	Koululaitoksen turvakurssi	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Kouluttaja: Kari Helislahti
Ma 10.9	18.30-21.00	Frank Mangs Center, Gps: Kristinestadsvägen 884, 64240 Böle	Sosiaalinen media	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Innoittaja: Jari Turunen
Su 16.9	10-17	Närpiön uimahalli	Inner Strength, sertifiointi-koulutus ruotsinkielellä	Kohderyhmä: Urheilu- ja liikuntaohjaajat Innoittaja: Maria Olofsson
La 22.9 Su 23.9	12-22 8.30-16	Närpes vuxeninstitut, Yttermark	Stella Polaris -operaatio	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Innoittajat: Pekka Visuri, Johanna Parikka Altenstedt, Pertti Hänninen, Gustav Skuthälla, Lauri "Lasse" Lehtinen.
Ma 1.10 Kansainvälinen lasten-päivä	17-20	Kulttuuritalo DUX	Lasten ja nuorten oikeus turvalliseen elämään. -päihitteettömyys -luottamus	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Innoittajat: Maria Kaisa Aula, lapsiasiavaltuutettu (ei vahvistettu), NLS - Pohjoismaisten opettajajärjestöjen yhteistyöneuvoston edustaja (ei vahvistettu), Micaela Romantschuk-Pietilä, Förbundet Hem och skola:nin toiminnanjohtaja Rotaryklubin antipähdehankkeen esittäminen
3.10.-18.10	Koulujen työaikana	Yksittäiset koulut	Slow Food	Kohderyhmä: Keittiöhenkilökunta, opettajat, Koti ja koulu, oppilaat ja opiskelijat. Innoittajat: Sabina Roos ja Minna-Maria Mäenpää
Ti 23.10 Ke 24.10	17-20 17-20	Kantakaupungin koulu	Puhtauden laatu siivoustyössä tutkimustulosten valossa	Kohderyhmä: Eri toimitilojen puhtaudesta ja hygieniasta huolehtivat, vastaavat ja kiinnostuneet työntekijät ja virkamiehet. Luennoitsija: Tutkija-kouluttaja FT Tuula Suontamo
28.10-1.11		Älvsjömassan, Tukholma	Skolforum, Pätevöitymis-ohjelma ja koulukehittämis-tori	Kohderyhmä: Opettajat ja muut asiasta kiinnostuneet
To 8.11	15.30-19.30	Kulttuuritalo DUX	Puhejudo	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Innoittaja: Totti Karpela
La 1.12	8.30-15	Kristiinanseudun koulu	Äänikoulutus	Kohderyhmä: Kaikki kiinnostuneet Innoittaja: Katri-Liis Vainio

Mahdollisuus koulu yhteisöille OSAAVA K3-projektin puitteissa
Jokaisella kouluyksiköllä on nyt tarjolla mahdollisuus suunnitella oma ohjelma työkyvyn vahvistamiseksi, ylläpitämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi.

Kouluyksiköiden rehtoreita pyydetään oman yksikön avustuksella ja toiveita kuunnellen suunnittelemaan työkykyohjelma, johon kaikki työyhteisössä syyslukukautena 2012 työskentelevät voivat osallistua hallintosektorista riippumatta.

Ohjelma voidaan toteuttaa esim. Selkämeren sairaskodin, perusturvakeskuksen tai paikallisten alan yrittäjien kanssa yhteistyössä.
Kouluyhteisö voi käyttää max. 200 € + 20 €/työkykyohjelmaan osallistuva työntekijä.

Ohjelmasuunnitelma ja ohjelman kustannusarvio lähetetään OSAAVA-projektille Kristiinankaupungin kansalaisopistoon 1.10. 2012 mennessä.
Ohjelman päätyttyä rehtorit raportoivat työkykyohjelman sisällöstä ja liittävät mukaan osanottajaluettelon.
Ohjelman suorittamisesta kertyneet laskut lähetetään Kristiinankaupungin kansalaisopistoon merkillä 'OSAAVA K3'.

Koulutusyksiköille muistutetaan, että OSAAVA K3-projektin kautta voi saada korvausta hyväksytyistä koulutuskustannuksista.

Kenelle Osaava-ohjelma on tarkoitettu?

Ohjelma on tarkoitettu koko opetustoimessa työskentelevälle henkilöstölle. Erityisinä kohderyhminä ovat oppilaitosjohto, tuntiopettajat ja 55+ opettajat sekä opetus- tai opetuksen tukitehtävissä työskentelevät henkilöt, jotka eivät ole päässeet tai voineet osallistua täydennyskoulutukseen lainkaan viime vuosina.

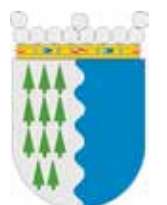
Osaava-ohjelma tukee opetustoimen henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja moniammatillista yhteistyötä. Lisäksi keskeisellä sijalla ohjelmassa ovat työelämässä ja työn ohella tapahtuva kouluttautuminen sekä työurien pidentämistä ja työssä pysymistä (erityisesti muutotilanteissa) tukevat toimet. Ohjelmaan kuuluva täydennyskoulutus suunnitellaan tukemaan työntekijöiden koulutustarpeita ja kehittämään työyhteisöjen toimintaa kokonaisuutena.

OSAAVA K³

Pätevöitymisohjelman omistaa Kristiinankaupungin kansalaisopisto.
Projektia ohjaa johtoryhmä ja koordinaattorina toimii kouluneuvos Per-Elof Boström.
Ensimmäinen alueellinen Osaava-hanke päättyi 31.12.2012 ja toinen 31.12.2013.

Syyskauden 2012 ohjelma ja ilmoittautumiset

Ohessa syyskauden ohjelma. Muista ilmoittautua koulun rehtorin kautta vaikka olet muun kuin opetustoimen hallinnon alaisuudessa. Koulun rehtori ilmoittaa eteenpäin koordinaattorille. (Ohjausryhmällä on oikeus tehdä ohjelmamuutoksia.)

Osaava-ohjelma Programmet Kunnig

Vad är KUNNIG i Väst?

KUNNIG i Väst är ett kompetensutvecklingsprogram för personalen inom utbildningssektorn. Samarbetsparter är

1. Kaskö stads svenskspråkiga grundläggande utbildning (personalen för åk 1 – 6) och Kaskö stads medborgarinstitutets personal,
2. Kristinestads stads personal inom grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och personalen inom medborgarinstitutet och
3. Närpes stads personal inom Närpes vuxeninstitut.

KUNNIG i Väst, program hösten 2012 uppdaterat 9.7.2012. Styrgruppen förbehåller sig rätten till programändringar.

Datum	Klockslag	Plats	Tema	Deltagare/Inspiratörer
To 16.8	15-18	Kantakaupungin koulu benämnda skola	"Gemensamma Bästa" –dag Träningspass: Kettlebell, Frisbeegolf Vattengymnastik, Taiji (Tai Chi)	Målgrupp: För alla som jobbar i eller med utbildningssektorn Inspiratörer: Kim Hautaviita, Seppo Nieminen, Kirsi Wahlroos, Marika Rosenback, Elisabeth Rantschukoff
Fr 7.9	9.30-16	Rådhuset i Krs	CREA AVI	Målgrupp: Utvecklare inom utbildningssektorn Inspiratörer: Liisukka Oksa, Riitta El-Nemr, Ulf Grindgårds, Reino Sandelin
Må 10.9	18.30-21.00	Frank Mangs Center	Tala är guld	Målgrupp: För alla Inspiratör: Elisabeth Gummesson
Sö 16.9	10-17	Simhallssalen i Närpes	Inner Strength, certifierings-utbildning	Målgrupp: Idrotts- och motionsledare Inspiratör: Maria Olofsson
Lö 22.9 Sö 23.9	12-22 8.30-16	Närpes vuxeninstitut, Yttermark	Stella Polaris -operationen	Målgrupp: För alla Inspiratörer: Pekka Visuri, Johanna Parikka Altenstedt, Pertti Hänninen, Gustav Skuthälla, Lauri "Lasse" Lehtinen.
Må 1.10 Internationella barndagen	17-20	Kulturhuset DUX	Barns och ungas rätt till ett tryggt liv. Frihet från droger och utnyttjande Tillit mellan vuxna	Målgrupp: För alla Inspiratörer: Maria Kaisa Aula, barnskyddsombudsman (ej bekräftat), Representant för NLS (ej bekräftat) Micaela Romantschuk-Pietilä, verksamhetsledare för Förbundet Hem och skola Presentation av Rotaryklubbens antidrogprojekt
3.10-18.10	Skolarbetsdagen	Enskilda skolor	Slow Food	Målgrupp: Kökspersonal, lärare Hem och skola, studerande Inspiratörer: Sabina Roos och Minna-Maria Mäenpää
28.10-1.11		Älvsjömässan, Stockholm	Skolforum, Kompetensprogrammet och skolutvecklingstorget	Målgrupp: Lärare och övriga intresserade.
To 8.11	15.30-19.30	Kulturhuset DUX	Puhejudo (utbildning på finska)	Målgrupp: Alla Inspiratör: Totti Karpela
Lö 1.12	8.30-15	Kristiinanseudun koulu benämnda skola	Röstskolning	Målgrupp: Alla Inspiratör: Katri-Liis Vainio

ERBJUDANDE TILL SKOLSAMFUNDEN INOM KUNNIG I VÄST-PROJEKTET
För varje skolenhet erbjuds möjligheten att uppgöra egna program för arbetsförmågans säkerställande och förbättrande.
Programmet kunde motverka eventuell sjukfrånvaro.

Enheternas rektorer ombeds uppgöra ett program för hela höstterminen 2012 i vilket alla som arbetar inom skolsamfundet oberoende av förvaltningssektor kan delta.

Programmet kan uppgöras i samarbete med Bottenhavets sjukhem, vård- och omsorgscentraler och privata näringsidkare.

För programmet kan skolenheten utnyttja maximalt 200 € + 20 €/i programmet deltagande personal.

Det planerade programmet och programmets budget inlämnas till projektägaren Kristinestads MI senast 1.10.2012.

Över genomfört program skall rapport inlämnas senast 15.12.2012, ur vilket framgår deltagarna enligt särskild deltagarförteckning.

Fakturorna för genomfört program sänds till Kristinestads MI märkta KUNNIG i Väst.

Utbildningsenheterna uppmärksammas på möjligheten att av KUNNIG i Väst-projektet få godkända kursavgifter erlagda. Se även www.abo.fi/cll

KUNNIG i Väst aktiverar och kompetensutvecklar många hundra medarbetare, som utför sitt arbete inom utbildnings- och skelsektorn oberoende av under vilken myndighet de är anställda i kommunen. All personal (lokalskollära, vaktmästeriservice, bespisningsservice, kanslitjänster, social- och kurativa tjänster, psykolog och hälsovårdsservice, talterapi och specialpedagogiska tjänster, undervisnings- och skoladministrativ personal) har möjlighet att delta i projektets kompetenshöjande utbildnings- och träningsverksamhet.

En utmaning för projektet är att nå de olika personalgrupperna med information om utbildningsmöjligheterna. Ett sätt är att nu annonsera hela höstens programutbud till alla hushåll. Förväntningen är att alla berörda i personalen och att de med förmansuppgifter och chefspositioner tar till sig utbudet och också förordnar personal att delta.

I kommuner har rektorerna arbetsledningsfullmakt i sin tjänsteutövning enbart för en viss del av skolsamfundets personal, medan andra personalgruppers arbetsledningsfullmakt finns inom tekniska sektorn respektive social- och hälsovårdssektorn. Detta innebär utmaningar och otillfredsställande möjligheter att få personal inom vissa sektorer "lösgröda" för kompetenshöjning. Ändå borde det vara ett klart mål att all personal inom utbildningssamfundet har en "gemensam kunskap" om skolsamfundets kärnverksamhet, den undervisande och fostrande uppgiften och om de gemensamma regler och handlingslinjer som stöder uppfyllandet av kärnuppgiften.

Den kompetenshöjande fortbildningen och verksamheten har utgått från en enkät om fortbildningsbehovet hos personalen. Utgående från behovsutredningen, samskapsbehovet och Kunnig-projektets kriterier har utbudet utvecklats.

Per-Elof Boström, skolråd, projektkoordinator

Aktiviteter inom fiskerinäringen i Österbotten

Det pågår ett intensivt utvecklingsarbete inom fiskerinäringen i Österbotten. Mycket av detta syns inte nödvändigtvis utåt, eftersom bevakningen av fiskefrågor i massmedierna ofta koncentrerar sig kring de problem yrkesfisket har med skador som sälarna och skarvarna orsakar, eller så den eviga laxfrågan. Ljuspunkter som succén med fiskskinn från Österbotten eller fisket av mörtfiskbestånd och tillverkning av braxenprodukter blänker till ibland.

Det paradoxala i fiskerinäringen är, att konsumenterna vill äta fisk, det går bra för fiskförädlingen och fiskhandeln, men det mesta baserar sig på odlad fisk, oftast importfisk. Endast 7 procent av vår fiskkonsumtion utgörs av yrkesfiskarna fångad vild fisk. Orsakerna till att vi är i den här situationen ligger i politikernas så gott som totala ointresse för yrkesfiskets verksamhetsförutsättningar. Man väljer att satsa på naturskyddet och fritidsfisket, för det är här rösterna finns. Oansvarigt kunde man säkert tänka. Det är ju stora summor som Finland som land förlorar genom att inte utnyttja de naturresurser vi har i eget land, utan i stället importera fisken. Särskilt miljömarta är vi i alla fall inte.

Fiskerinäringen har ett strukturprogram för att stöda utvecklingsinsatser inom näringen. Insatserna stöds med medel från Europeiska fiskerifonden, med nationella medel

och med privata medel. Under innevarande programperiod 2007-2013 har fiskerinäringen för första gången haft möjlighet att stöda utvecklingen av näringen via ett system med kustaktionsgrupper. Kustaktionsgrupperna är en motsvarighet till de lokala aktionsgrupperna, Leader-grupperna. Förarbetet för att få en kustaktionsgrupp till Österbotten inleddes redan 2004, och i november 2007 utsåg jord- och skogsbruksministeriet Studieförändringen i Österbotten (nuvarande Aktion Österbotten) till en av sammanlagt åtta kustaktionsgrupper (fiskegrupper) i Finland. Den konkreta verksamheten inleddes sommaren 2008.

Kustaktionsgruppen har stött småskaliga utvecklingsprojekt och investeringar inom fiskerinäringen sedan hösten 2008. Fram till i dag har sammanlagt 39 olika utvecklingsprojekt beviljats stöd via kustaktionsgruppen. Totalsumman som använts inom projekten för utveckling av fiskerinäringen är närmare 1 miljon euro.

En strategisk linjedragning som gjordes inom kustaktionsgruppen i början var, att projekten skulle vara småskaliga så att så många aktörer som möjligt skulle involveras i utvecklingsarbetet. Målsättningen lyckades, och förutom fiskets egna organisationer och företag har bl.a. utbildningsenheter, företagsutvecklingsbolag, vuxenutbildningsenheter, kommuner, 4H föreningar, hembygdsföreningar och

stiftelser m.fl. fungerat som projektägare i olika utvecklingsprojekt.

Man kan se olika utvecklingslinjer i de projekt som beviljats stödfinansiering via kustaktionsgruppen, och som faller inom ramen för programmet åtgärdshelheter kring kunskapsutveckling och kulturarvet. En linje är satsning på tillvaratagning av mindre utnyttjade fiskarter som braxen och övriga mörtfisker samt biprodukter från fisk. Här kan nämnas t.ex. utbildningsenheten Optimas projekt för utveckling av nya produkter för storkökssidan, Yrkeshögskolan Novias utredning om fiskrens och bifångster samt Korsholms vuxeninstituts projekt kring ut-

veckling av hanteringen av fiskskinn. Linjen kring satsning på fisk som mat är en annan, som delvis även stöder tillvaratagandet av de mindre utnyttjade fiskarterna. Här kan t.ex. företagshuset Dynamos projekt Kustfiskarens sushi lyftas fram. En stor linje har handlat om information, både utåt och inom näringen. Här har ingått projekt för uppgörande av strategiprogram för yrkesfisket, branschseminarier för fiskerinäringens aktörer, olika studieresor mm. De flesta projekten inom denna linje har administrerats av fiskerinäringens organisationer. Liksom även projekt inom linjen fisketeknik, som t.ex. handlat om utveckling av kombiryssja, utveckling av katsa för

yrkesbruk, utveckling av vinterfisket och notdragning samt test av s.k. sälpingers i nätfisket. Ytterligare en linje kan ses i de projekt som genomförts, nämligen satsning på ungdomen inom ramen för ett par projekt administrerade av 4H organisationer.

Nytan för fiskerinäringen kommer via de synergieffekter vi får av alla de olika utvecklingsprojekt som genomförs, och alla de nätverk som skapas via projekten. Från näringens sida är det intressant att notera alla de personer och organisationer som, utan daglig kontakt med fiskerinäringen, nu arbetar med att utveckla näringen. Vi ser detta engagemang som ytterst värdefullt för näringen.

Yrkesfiskarna, som kämpar med säl- och skarvproblemen, ser inte så mycket av resultaten i sin dagliga verksamhet. Tanken är dock att de projekt, som beviljas stödfinansiering via kustaktionsgruppen, skall bidra till att yrkesfisket har en framtid. Jag är även övertygad om, att de fiskare som deltagit i något av dessa projekt, har fått något positivt med sig som kan konkretiseras i daglig verksamhet framöver.

I den mellanutvärdering, som jord- och skogsbruksministeriet senaste år låtit göra om fiskerinäringens åtgärdsprogram 2007-2013, konstateras att det nya systemet med fiskegrupper är värdefullt. Fiskegruppernas roll i den regionala utvecklingen av fiskerinäringen är viktig, och denna bör stärkas under programperiodens slutskede. På EU nivå ser man även positivt på utvecklingen av fiskerinäringen med hjälp av lokala kustaktionsgrupper, och i förslaget till ny fond för EU:s havs- och fiskeripolitik 2014-2020 ingår det en förstärkning av denna typ av lokalt ledd innovation.

Den nuvarande programperioden fortsätter ännu ett par år, så goda idéer har fortsättningsvis möjlighet att erhålla stödfinansiering via kustaktionsgruppen. Arbetet med att skriva ett nytt program för kommande strukturstödsperiod 2014-2020 har redan startat.

Guy Svanbäck

verksamhetsledare,
Österbottens Fiskarförbund

Kristinestads Fiskmarknad

Kristiinankaupungin Kalamarkkinat

Huvudredaktör
Päätoimittaja
Per-Elof Boström

Ombrytning/taitto
Reklambyrå Fixit

Tryckeri/Paino
Westpoint

Upplaga/painos 17.000

CRAZY CAT

60 vines

À la carte lunch - lounas

Ma/Må -pe/fre 11-21 • la/lö-su/sö 12-21
Puh/Tel. (06) 221 3100 - CORNER

restaurant

Amanda

In the Corner House
040-5300612
www.facebook.com/cafeamanda

Tryggt fiske sedan år 1956
Österbottens Fiskeriförsäkringsförening
Tel. 06-3218 403/0500-262 001 eller
www.fishpoint.net

FUN FISHING

www.funfishing.fi
044 3552577

Hälsokost & Present
Luontaistuote & Lahjapuoti

Salutorget 5 - Kauppatori 5 - (06) 2212 228 - K:stad

KAG 2007-2013
KUSTAKTIONSGRUPPEN I ÖSTERBOTTEN

Du som är intresserad av fiskerinäringens utveckling!
Sök finansiering ur KAG-programmet
Information tfn +358 50 308 1379
www.kag.aktion.fi

AKTION ÖSTERBOTTEN

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska fiskerifonden
- En satsning på hållbart fiske -

Foto: Per-Elof Boström

Barnstellisterna Eira (6 år) ja Anu (3 år) minns i samband med Stellisternas sommar dagar 2012 händelserna 1944 och hur det påverkat livet. Lapsistellistit Eira (6 v.) ja Anu (3 v.) muistavat Stellistien kesätapahtumien 2012 yhteydessä tapahtumat 1944 ja miten ne ovat vaikuttaneet elämään.

Bli medlem i Stella Polaris

Sänd ansökan om medlemskap till Historiskaföreningen Stella Polaris rf genom e-post: hsp180112@gmail.com

Vi sänder dej en medlemsansökningsblankett!

Tule Stella Polariksen jäseneksi

Lähetä jäsenysshakemus Historiallisyhdistys Stella Polaris ry:lle s-postitse: hsp180112@gmail.com

Lähetämme sinulle jäsenysshakemuslomakkeen!

Fast Ab Kristinestads Bostäder -Kiinteistö Oy

UTHYRES - VUOKRATAAN
i Kristinestad - Kristiinankaupungissa
Strandgatan 22 - Rantakatu 22
i huset "Tauno" - talossa "Tauno"
4 st / kpl 2-3 h+k 64 - 72 m²

Tfn / Puh.
040 847 1440 / Tom Heinonen

- **produktion**
- **utveckling**
- **kvalitet**
- **säkerhet**
- **kapacitet**
- **råvaror**

Närpes Grönsaker • Närpiön Vihannes
Närpes Grönsaker • 64200 Närpes • Kristinestadsvägen 375 • Tfn (06) 22 60 600
info@narpesgronsaker.fi • www.narpesgronsaker.fi

HSP • Historiskaföreningen Stella Polaris rf • Historiallisyhdistys Stella Polaris ry

SEMINARIUM SEMINAARI 22-23.9.2012 Närpes Vuxeninstitut Vasavägen 764 64220 Yttermark

(21.9.2012 Föreläsningar i regionens skolor / Luennot alueen kouluissa)

Sista anmälningdagen / Viimeinen ilmoittautumispäivä: 12.9.2012
e-post/s-posti: hsp180112@gmail.com • tfn/puh: +358(0)40 708 8030

Seminarieavgift/Seminaarimaksu:

Inkluderar i seminarieprogrammet nämnd servering och bastu!
Sisältää ohjelmassa mainitun tarjoilun ja saunan! 80 €/pers./henk.

Inkvartering/Majoittuminen:

- elevinternat med 30 enpersoners rum med möjlighet till reservbädd (totalt 60 platser) PRIS: 40 €/natt (ingår ej i seminarieavgiften)
- oppilasasuntola 30 yhdenhengenhuonetta joissa lisävuode mahdollinen (yhteensä 60 paikkaa) HINTA: 40 €/yö (ei sisälly seminaarimaksuun)

Program • Ohjelma

Lördag / Lauantaina 22.9

Dagens moderator / Puheenjohtajat: Per-Elof Boström, Jan-Erik Juslin

12:00 Lunch / Lounas

13:00 Föreläsning / Luento: Pertti Hänninen

"Aili Hänninen, en signalspanares hustru - min mor"

Från Petrograd till Terijoki, Viborg, Lahdenpohja, Savonlinna, Sortavala, Keuruu, Närpes, Härnosand och Stockholm. - En berättelse om vad Aili Hänninen hustru till en signalspanare varit med om sedan flykten från Ryssland samt under fem års krig för att sedan efter Operaton Stella Polaris komma att bosätta sig i Stockholm.

15:00 Kaffe / Kahvi

15:30 Föreläsning / Luento: Johanna Parikka Altenstedt

"Stella Polaris - utan signalspaning svårt med diplomatin"

Att skapa förtroende mellan små länder klämda mellan flera stora under 1944

17:30 Middag / Päivällinen

Inkvartering / Majoittuminen
Bastu / Sauna

19:30 Utställningen öppnas / Näyttelyn avaus

Radioutrustning, dokument, fotografier, böcker
Radiokalustoa, dokumentteja, valokuvia, kirjoja
Förevisning av filmer / Elokuvaesityksiä / Diskussioner / Keskusteluja

22:00 Kvällsbit / Iltapala

Söndag / Sunnuntaina 23.9

Dagens moderator / Puh.johtajat: Per-Elof Boström, Jan-Erik Juslin

07:30 Morgonmål / Aamiainen

08:30 Föreläsning / Luento: Pekka Visuri

"Mannerheimin ja Rytin vaikeat valinnat"

Suomen poliittisen ja sotilasjohdon tilannearviot Stalingradin taistelun jälkeen helmikuusta 1943 syksyyn 1944.

10:00 Föreläsning / Luento: Lauri "Lasse" Lehtonen

"Stella Polaris -operaatioon liittyvät tapahtuma ja toiminta Uudessakaupungissa"

12:00 Lunch / Lounas

13:00 Föreläsning / Luento: Gustav Skuthälla

"Presentationen av Stella Polaris i nationell, regional och lokal press - ett urval."

"Bakgrunden och tillblivelsen av Stella Polaris minnesmärket i Närpnäs."

Uppvaktning vid Stella Polaris minnesmärket.

Huomionosoitus Stella Polaris muistomerkillä Närpnäsissä.

Kaffe / Kahvi

Välkommen till seminariet.
Arrangören förbehåller sig rätt till ändringar i programmet.
Tervetuloa seminaariin.
Järjestäjä pidättää oikeuden ohjelman muutoksiin.

Maistuvat kalaherkut meiltä • Smakliga fiskdelikatesser hos oss

PÍRKKA

VANHANAJAN
MAUSTESILAKKA-
FILEET

GAMMALDAGS
STROMMINGFILEÉ

300g/150g

385
kpl/st
25,67/kg

Rapumarinoitu SILLI / Kräftmarinerad SILL
tai/eller 250g

MätimajoneesiSILLI / RommajonnäsSILL

349
kpl/st
13,96/kg

**Suutarinlohi
Skomakarlax**

400g/250g

530
kpl/st
21,20/kg

NÄRPES FISKDELIKATESSEER:

Graavisuolattu kirjolohiviipale
Gravad Regnbågslax skivad
tai/ eller ca./n. 300g

2290
/kg

Kirjolohi file
pippuri- tai lämminsavufilé pala
Regnbågslax ca./n. 0,7-1,0 kg
peppar- eller varmrökt file bit

2190
/kg

**HERKKUTORILTA
FRÅN DELIKATESSDISKEN
Gunnels Fisk:**

Maustiikka pala 19,90/kg
Kryddsik bit

Katajanmarjasilakka 18,90/kg
Enbärströmming

Sinappisilakka 16,90/kg
Senapströmming

Valkosipulisilakka 16,90/kg
Vitlökströmming

Tuore norjalainen
LOHIFILEE
Färsk norsk
LAXFILE

1095
/kg

Max. 2 kg/talous/hushäll

Tarjoukset voimassa / erbjudandena gäller 16.8-18.8.2012

SUPERMARKET

Tavallista parempi Ruokakauppa

SELLERI

Merikatu 4 Kristiinankaupunki

Puh. 020 770 5300
www.k-supermarket.fi

ma-pe
la
su

Avoinna:
7-21
7-18
12-18

YAMAMARIN **YAMAHA**

**BÅTAR OCH MOTORER
ALLTID FÖRMÅNLIGT FRÅN OSS**

Rönnqvist Buster

- Stort urval fiskegrejer och tillbehör -

- HYVÄ VALIKOIMA KALAVEHKEITÄ -

ROSENBACK

RAUTIA K-MAATALOUS

Hallvägen / Hallitie 1 • Lappfjärd • Tfn/puh 040 711 2060
Bytesbåtar och motorer / Vaihtoveneet ja moottorit: www.rosenback.com

KETO
**on metsässä
kuin kala vedessä.**

Kehitystyötä tuhansien harvestereiden
tuomalla kokemuksella.

Kone-Ketonen Oy
Kristiina - (06)2204100 - www.kone-ketonen.fi

Utsökt närmat i ypperliga miljöer

Till 12.8
Lunchbuffé vardagar
kl. 11:30-15:30
Festbuffé lördag-söndag
kl. 11:30-16:00
(övriga tider enligt beställning)

12.8. saakka
Lounas arkisin
klo 11:30-15:30
La/su juhlava seisova pöytä
klo 11:30-16:00
(muulloin tilauksesta)

Vårdshus - Kievari
Västkustens Pärla
Länsirannikon Helmi
Tfn/Puh. 0400 668 788
Kilvägen 90,
Sideby

www.kilen.fi

Nautinnollista ateriointia!

Pyhävuorella tilauksesta
vähintään 10 hengen ryhmille.
Pohjanmaan upeimmat näkymät.
Molemmat ravintolat A-oikeuksin.

På Bötomborgen på beställning
för minst 10 pers. grupper
Österbottens mäktigaste utsikter.
A-rättigheter på båda ställen.

Kaikki tiedustelut: / Alla förfrågningar:

Age Teir: 0400 668 788

Bötomborgen, Lappfjärd
Pyhävuori, Lapväärtti

lahiluola@gmail.com

**LÄHILUOLA
LOKALGROTTAN**

**KOKO PERHEEN
TAVARATALO**
HELA FAMILJENS
VARUHUS

Rabatto

Kristiinankaupunki • Kristinestad
Puh/Tfn 020 7459 874
ELMO 020 7459 863

ELMO SPORT

TALAS

Kotimainen kala on terveellistä ja tehokasta energiaa. Sitä saa läheltä niin kuin siimaa. Ihan niin kuin bioenergiaa. Ja kaiken lisäksi minimaalisin päästöin kunhan on kunnan vehkeet.

www.nordautimation.fi/ekohell

ISOT Mikkelinmarkkinat
Kristiinassa 28.-29.9.2012

Perinne velvoittaa - vuodesta 1783 lähtien, siis jo 229 vuotta!

Kristiinankaupungin elinkeinokeskus Oy
040 1246 124 • markkinat@krs.fi

KRISTINESTAD
KRISTIINANKAUPUNKI

STOR Mikaelimarknad
i Kristinestad 28-29.9.2012

Traditionen förpliktigar - sedan 1783, alltså i redan 229 år!

Kristinestads näringslivscentral Ab
040 1246 124 • marknader@krs.fi

